

Uzman Çavuş yetiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/564)

T. C.

Başbakanlık

Muameleat Genel Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1317, 6/1998

26 . V . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında olup Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26 . V . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

Gerekçe

Ordunun yeni kuruluşuna göre artan teknik harp silâh araçları gerekli makinist ve işletmecilerin eldeki mevzuat ve kaynaklarla sağlanması mümkün görülmediğinden bu ihtiyacı karşılayabilmek için yeni bir tesis vücuda getirmeye, kadro açılmasına katî bir zaruret vardır. Bunu sağlamak için :

Orduya dâhil olan muvazzaf erattan sanatkâr olmak heves ve istidadını gösteren isteklileri veya esasen sanatkâr olup sanatını ilerletmek suretiyle orduda hizmet yapmak isteyenleri ordu kadrosu ihtiyacına göre (Makinist, teknik silâh ve araçlarını) işletmek için uzman çavuş olarak yetiştirmeye ve tasarıda belirtilen şartlara göre görevlendirmeye Millî Savunma Bakanlığının yetkili kılınması uygun görülmüştür.

Bu sebeple orduda muvazzaflık görevinden başka en az dört yıl görev taahhüt eden ilk, orta, sanat okulu veya sanat enstitüsü mezunu olanlardan arzu edenler ve kıta komutanlarınca uygun görülenler birinci dönem eğitiminden sonra kurslara gönderilmek suretiyle, makinist, (elektrik, motör, tank; telsiz ve telli muhabere, radar makinisti, kamacılar ve tesviyeciler) ile teknik silâh ve araç işletmecileri (Telsiz ve telli muhabere, radar, rontgen, ışıldak komuta aleti işletmecileri ve fotoğrafçı, sinema işletmecileri ve şoförler) yetiştirileceklerdir. Bu yetiştirmede başarı gösterenlerin muvazzaflık hizmetleri çavuş olarak tamamlattırılacak ve muvazzaflık görevlerinden sonra da görevleri uzman çavuş olarak devam ettirilecektir. Bu husus tasarımanın birinci maddesiyle açıklanmıştır.

İkinci madde uzman çavuşlara verilecek aylıkları göstermektedir.

Üçüncü madde uzman çavuşların yeme, giydirme, barındırma ve bakım işlerinin diğer erat gibi Devlet tarafından parasız olarak sağlanacağını göstermektedir.

Uzman çavuşların uzman çavuşlukta geçen hizmetlerinin askerlik çağının sonundan düşüleceği, dördüncü maddede, sekiz yıl görevden sonra ordudan ayrılanlara (300) lira ikramiye verileceği beşinci madde ile açıklanmıştır.

Uzman çavuşların kıyafetlerinin Kıyafet Kararnamesiyle düzenleneceği 6 ncı maddede gösterilmiştir.

Uzman çavuşların içerisinde sanat enstitüsü mezunu olanlardan isteyenlerin maaş derecelerine tekabül eden rütbe ile gedikli erbaş sınıfına naklolunabilecekleri ve bu halde uzman çavuş-

lukta geçen hizmetlerinin mecburi ve eylemli hizmetlerinden sayılacağı da 7 nci maddede açıklanmıştır.

Tasarımın 8 nci maddesi yayıma ve 9 ncu maddesi de yürürlüğe ait hükmü ihtiva etmekte tedir.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/564

Karar No. 23

31 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında olup Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26 . V . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve 28 . V . 1949 tarihinde Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı; Komisyonumuzun 30 . V . 1949 tarihli toplantısında; Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri de hazır olduğu halde okunup incelendi:

Günden güne yeni yeni silâh ve harb vasıtalarıyla tesli ve teçhiz edilmekte olan ordumuzun bu silâh ve harb vasıtalarının; hüsnü muhafaza, bakımı ve tamirâtı için sanatkâra ihtiyacı her an artmakta ve eldeki kaynakların bunu karşıyamadığı Hükümetin gerekçesindeki beyanları ile temsilcilerin tamamlayıcı izahlarından anlaşılmıştır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere; orduya dâhil olacak muvazzaf erlerden; sanat itibarıyla kudret ve heves gösterenlerden istifade edilmesi düşünülmüştür.

Bunların; bu işleri görebilmek üzere uzman çavuş namıyla yetiştirilmesi için Millî Savunma Bakanlığınca yetki istenmesi Komisyonumuzca da münasip görülmüştür. Hükümet teklifinde bunu sağlamak üzere beyan edilen mucip sebepler Komisyonumuzca da muvafıkı mütalâa edilmiştir.

Yalnız; bâzı arkadaşlar; Sanat Enstitüsü mezunlarının böyle uzman çavuş olarak değil; bunlara yedek subaylık hakkı verilmesi gerek sanat enstitüsü tahsilini bitirmiş olanların köy enstitülerini bitirenler gibi haklı oldukları bir hakka mazhar edilmeleri; hem de memlekette sanat tahsiline ve bilhassa sanat enstitülerine memleketin menfaati hesabına rağbeti artacağı gibi; yeni kurulan Ordu Donatım Kurulunda bunların barışta ve bilhassa harb halinde orduya,

bir uzman çavuştan daha faydeli hizmetler görecekları ve bu itibarla; bunların bu kanun çerçevesi dâhilinden çıkarılması ve bunlar hakkında senelerden beri istenilen ve beklenen kanun tasarısının Yüksek Meclise sunulması lüzumu üzerinde durmuşlardır.

Komisyonun çoğunluğu; Hükümet teklifinin mevent mevzuata uygun olduğu için kabulü icap ettiği noktasında durarak Hükümet teklifi çoğunlukla kabul edilmiş yalnız; 5 nci maddesine çavuşlar kelimesinden sonra «Hiçbir vergi kesilmeksizin» cümlesinin ve 7 nci maddenin sonuna «Bunlar hakkında da gedikli erbaşlar hakkında tamman bütün haklar tanınacaktır.» fıkrasının ilâvesi lâzımgeldiği kanaatine varılmış ve o yolda bir ilâve yapılmıştır.

Havalesi gereğince; Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu. Millî Savunma Komisyonu

Başkanı	Sözeü
Kastamonu	Hatay
A. Alptöğän	
Kâtip	
Çankırı	Ankara
Dr. A. Arkan	M. Aksoley
Çankırı	Erzincan
Z. Soydemir	Z. Ağca
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Erzurum	Erzurum
E. S. Akgöl	V. Kocagüney
Gümüşane	Kars
Ş. Erdoğan	H. Tuğaç
	İmzada bulunamadı
Kayseri	Kırklareli
S. Avgın	K. Doğan
	Van
	R. Oktar

Sanat Enstitüsü mezunlarının uzman çavuş olarak yetiştirilmesi değil bunlara yedek subaylık hakkının tanınması; hem bir hakkın ihkaki ve hem de ordunun menfaati bakımından daha muvafık olacağı ve binaenaleyh; Sanat enstitüsü mezunlarının bu kanun çerçevesi dışına alınması ve bunlar hakkında yeni bir

kanun tasarısı teklifi lâzımgeldiği kanaatiyle; bu kanunun Sanat Enstitüsü mezunları hakkındaki hükümlerine muhalif bulunduğumuzu arzederiz.

Hatay
E. Durukan

Seyhan
S. Tekelioğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/564

Karar No. 156

1 . VI . 1949

Yüksek Başkanlığa

Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 27 . V . 1949 tarihli ve 6/1998 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Millî Savunma Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza verilmekle Millî Savunma Bakanı Hüsnü Çakır ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü :

Tasarı, ordumuzun makineleşmesi neticesinde hâsıl olan sanatkâr ihtiyacını sağlamak ve askerlik hizmetine giren erlerden kabiliyet gösterenleri bu maksatla yetiştirerek orduda uzman çavuş namıyla kullanılmasını temin etmek üzere hazırlanmış olup esas itibariyle komisyonumuzca da kabule değer görülmüştür.

Millî Savunma Komisyonu metni görüşmeye esas tutulmuş ve birinci, ikinci, üçüncü maddeler teklif veçhile aynıyle kabul edilmiştir. Tasarının dördüncü maddesi uzman çavuşların muvazzaflıkla sonraki fazla hizmetlerinin askerlik çağının sonundan düşülmesine dair bir hükmü kapsamakta ise de bu suretle yetiştirilenlerden bir sefer vukuunda istifade edilmek gibi bir durum hâsıl etmesi mümkün olan bu maddenin tasarıdan çıkarılmasında fayda mülâhaza eden komisyonumuz maddenin çıkarılmasına ekseriyetle karar vermiştir.

Tasarının beşinci maddesi dördüncü ve altıncı maddesi beşinci madde olarak kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı enstitülerini kendi hesaplarına okuyarak başarı ile bitirenlerden gedikli erbaş olmak isteyenlerin ve gerekli

şartları haiz iseler gedikli erbaş sınıfına alınmalarını temin edecek bir hükmün tasarının yedinci maddesine eklenmesi hakkında vâkı olan teklif kabul edilmiş ve Hükümetin mutabakatıyla bu hususu temin edecek bir hüküm yedinci maddenin sonuna eklenmiş ve bu madde altıncı madde olarak kabul edilmiştir.

Sekiz ve dokuzuncu maddeler yedi ve sekizinci maddeler olarak kabul edilmiş ve bu değişiklikleri ihtiva eden tasarı ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan

Sözcü

Mardin

Ankara

R. Erten

M. Eriş

Kâtip

Altıncı maddeye komisyonca eklenen hükmün bu kanun ile ilgisi bulunmadığından bu eklentiye muhalifim

Ankara

Amasya

F. Öymen

A. K. Yiğitoğlu

Ankara

Ankara

Aydın

N.C. Akkerman

Dr. A. H. Selgöl

Gl. R. Alpman

Bursa

Diyarbakır

Edirne

F. Bük

Ş. Uluğ

M. N. Gündüzalp

İsparta

İstanbul

İzmir

K. Turan

Dr. A. Adıvar

M. Bırsel

İzmir

Kastamonu

Konya

S. Odyak

M. Akalın

M. A. Binal

Malatya

Niğde

Seyhan

M. S. Eti

R. Gürsoy

A. R. Yüregir

Tokad

Urfa

R. A. Sevengül

E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Kara, hava ve deniz kuvvetlerine gelen muvazzaf erler arasında sanatkâr ve sanatkâr olabilecek kabiliyette olanlardan istiyenleri, kadro ihtiyacına göre ve uzman çavuş adı ile, harb silâh, araç ve gereçlerinin bakım, onarım ve işletim teknik personeli olarak aşağıdaki şartlara göre yetiştirmeye ve görevlendirmeye Millî Savunma Bakanı yetkilidir.

Muvazzaflık hizmetinden başka en az dört yıl görev taahhüt eden ilk, ortaokul ve orta sanat okulu ve sanat enstitüsü mezunu erlerden kıta komutanlarınca uygun görülenler temel eğitiminden sonra kurslara gönderilerek yetiştirilirler.

Ancak, istenilen sanatı askere gelmeden öğrenmiş bulunanlardan liyakatleri imtihanla sabit olanlar bu kurslara tâbi tutulmazlar. Gerek bunlar, gerek kursa katılanlar erbaş ve onbaşı yönetmeliğine göre onbaşı ve çavuş nasbedilirler ve muvazzaflık görevlerini çavuş olarak tamamlarlar. Bunlar muvazzaflık hizmetlerinin sonunda uzman çavuşluğa nasbedilirler ve nasbedildikleri tarihten başlayarak uzman çavuş maaşını alırlar.

MADDE 2. — Uzman çavuşlardan;

a) İlk ve ortaokul mezunlarına 15 lira asli maaş,

b) Ortaokul tahsilini tamamladıktan sonra en az iki yıllık meslek tahsilini veren sanat okulları ile, saant enstitüsü mezunu olanlara 20 lira asli maaş,

c) Dört yıl uzman çavuşluk yaptıktan sonra daha dört yıl hizmeti taahhüt edenler ve kabul edilenlerden (a) fıkrasındakilere 20, (b) fıkrasındakilere 25 lira asli maaş verilir.

MADDE 3. — Uzman çavuşların beslenme, giydirme ve bakım işleri erat gibi, Devlet tarafından sağlanır.

MADDE 4. — Uzman çavuşların muvazzaflıktan sonraki fazla hizmetleri askerlik çağının sonundan düşülür.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Uzman çavuş yetiştirilmesi hakkında kanun
tasarısı*

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neu maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonunun 5 nei maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hi.

MADDE 5. — Sekiz yıl fazla görevden sonra ayrılan uzman çavuşlara 300 lira ikramiye verilir.

MADDE 6. — Uzman çavuşların kıyafetleri kıyafet kararnamesine göre düzenlenir.

MADDE 7. — Sanat enstitüsü mezunu uzman çavuşlardan istiyenler gerekli şartları da haiz iseler, aldıkları aylığın karşılığı rütbe ile, Millî Savunma Bakanlığınca gedikli erbaş sınıfına nakledilebilirler.

Bunların uzman çavuşlukta geçen görevleri, mecburi ve eylemli hizmetlerinden sayılır.

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Millî Savunma ve Maliye Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>Ş. Günaltay</i>	Başb. Yardımcısı
	<i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>N. E. Sumer</i>	<i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Çakar</i>	<i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
	<i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. Banguoğlu</i>	<i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>C. S. Barlas</i>	<i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	<i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>Dr. Kemal Satır</i>	<i>Reşat Ş. Siner</i>

M. S. K.

MADDE 5. — Sekiz yıl fazla görevden sonra ayrılan uzman çavuşlara hiç bir vergi kesilmeksizin 300 lira ikramiye verilir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Sanat Enstitüsü mezunu uzman çavuşlardan istiyenler gerekli şartları da haiz iseler, aldıkları aylığın karşılığı rütbe ile Millî Savunma Bakanlığınca Gedikli erbaş sınıfına nakledebilirler.

Bunların uzman çavuşlukta geçen görevleri, mecburi ve eylemli hizmetlerinden sayılır.

Bunlar hakkında da gedikli erbaşlar hakkında tanınan bütün haklar tanınacaktır.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 9 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 5. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Sanat Enstitüsü mezunu uzman çavuşlardan isteyenler gerekli şartları da haiz iseler, aldıkları aylığın karşılığı rütbe ile Millî Savunma Bakanlığınca Gedikli erbaş sınıfına nakledilebilirler.

Bunların uzman çavuşlukta geçen görevleri, mecburi ve eylemli hizmetlerinden sayılır.

Bunlar hakkında da Gedikli erbaşlar hakkında tanınan bütün haklar tanınacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı Sanat Enstitülerini kendi hesaplarına okuyarak başarı ile bitirenlerden gedikli erbaş olmak isteyenler gerekli şartları haiz iseler, ihtiyaca göre Millî Savunma Bakanlığınca Gedikli erbaş sınıfına alınabilirler. Bunlar ilk önce altı aylık fabrika stajına tâbi tutulurlar. Fabrika stajını başarı ile bitirdikleri tarihten itibaren gedikli üst çavuş nasbedilirler.

Bunların staj süresince giydirme ve beslenmeleri Askerî ortaokul öğrencileri gibi yapılır.

MADDE 7. — Hükümetin 8 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 9 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.